

Єфімов Володимир Веніамінович,
кандидат юридичних наук, доцент,
т.в.о. завідувача кафедри
оперативно-розшукової діяльності
та спеціальної техніки факультету № 1
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЩОДО ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ КУРСАНТІВ У ВНЗ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ (ВETERАНСЬКИЙ АСПЕКТ)

Закон України «Про Національну поліцію» [1] у статті 2 визначає, що завданнями поліції є надання поліцейських послуг у відповідних сферах. Для виконання визначених завдань потребується готувати висококваліфікований персонал, що й покладається на вузи системи МВС України. Тому підготовка курсантів, слухачів завжди викликає інтерес як з боку суспільства, так і в теперішній час керівництва Національної поліції.

Виховання курсантів у широкому значенні слова є цілеспрямованим безперервним процесом формування високих морально-психологічних якостей, забезпечення їх знаннями, уміннями і навичками, необхідними для успішного виконання обов'язків у практичній діяльності правоохоронних органів, у першу чергу Національної поліції.

Треба створити таку обстановку, щоб курсант почував себе як на практичній службі і будував свою поведінку відповідно до вимог статуту. Досягається це шляхом чіткої організації навчально-виховного процесу, твердого статутного порядку, високої вимогливості до курсантів, особистим прикладом викладачів у виконанні службового обов'язку.

За роки навчання у ВНЗ системи МВС України кожен курсант повинен вивчити і засвоїти правила культурної поведінки, офіцер сьогодні повинен мати не лише професійні якості, але і високу особисту культуру, бути готовим нести знання, бути зразком поведінки серед особового складу.

На думку дослідників, самостійна робота курсантів у навчальному закладі є найважливішим інструментом отримання ними знань, умінь і навичок і має свої особливості. Це пов'язано, передусім, з необхідністю використання грифованої літератури при вивченні спеціальних дисциплін у суворо відведений розкладом час. Необхідно добитися під час самопідготовки усвідомленого прагнення курсантів до сприйняття, осмислення і оволодіння необхідним навчальним матеріалом до рівня умінь його застосування в майбутній професійній діяльності. А викладач зобов'язаний організувати адаптивно-диференційоване управління вивченням ними конкретної дисципліни. Для цього викладач повинен уміти оцінювати зворотні зв'язки в схемі "викладач-курсант", щоб у подальшому організувати правильний виховний вплив на курсанта.

Успіх в отриманні курсантами необхідних знань, умінь і навичок для майбутньої професійної діяльності багато в чому залежить від ефективної управлінської роботи викладача на усіх етапах керівництва самопідготовкою курсантів.

Однією з важливих особливостей виховання майбутніх офіцерів є психологічна підготовка, яка забезпечує захист від чинників сучасного стану протидії злочинності, реформування правоохоронних органів та вимагає створення передумови високоефективного прояву усієї системи знань, умінь і навичок.

Підвищення психологічної стійкості можна добитися:

- вдосконаленням соціальної, морально-політичної і психологічної підготовленості курсантів;

- забезпеченням курсантів потрібними знаннями і досвідом подолання внутрішніх навантажень, що відповідають професійним у практичній діяльності;

- розвитком у особового складу готовності до зустрічі несподіваним, новим і здатності швидко перебудовуватися, орієнтуючись на обстановку, що складається [2].

Як показує досвід, ветеранам більш охоче вірять, до них більше прислухаються, ніж до молодих наставників і викладачів, віддаючи належне їх життєвому і службовому досвіду, прямоті і суворості оцінок того, що оточує, відчуваючи їх щирю турботу і любов, відповідальність за підростаюче покоління. Роль старших поколінь завжди зростає в переломні етапи історії, коли порушується, в тій чи іншій мірі, зв'язок поколінь, забуваються старі моральні цінності й ідеали, громадські і сімейні традиції, міняються уявлення про добро і зло. Чесноти попередньої епохи: колективізм; почуття причетності до великої Батьківщини і гордість за неї, соціальна захищеність громадян; доступність освіти, охорони здоров'я, житла, роботи; національна єдність країни; турбота про підростаюче покоління; розквіт науки, культури, мистецтва, спорту; авторитет на міжнародній арені й багато іншого – в усьому цьому житті і праця людей старшого покоління, їх турботи, тривоги, радості, сенс життя. Почуття поваги і вдячності, а, може і гордості, захоплення цими людьми, нашими живими героями, для яких поняття Батьківщини було вище за особисте благополуччя, мають неодмінно і постійно бути властиві молодим людям, нашим вихованцям. Коли в аудиторію заходить ветеран праці, війни, учасник ліквідації наслідків аварії на Чорнобільській АЕС для проведення планового заняття або "уроку мужності", пам'ятних зустрічей, курсанти і слухачі повинні зустрічати їх з певним трепетом і живим інтересом, оскільки в аудиторію разом з ними входить сама історія України.

При такому підході слово ветерана, його позиція і життєвий шлях матимуть виняткове пізнавальне і виховне значення. На щастя, керівництво Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, Рада ветеранів, навчально-виховний відділ добре це розуміють і багато роблять для підтримки авторитету і діяльної участі ветеранів у навчально-виховному процесі [3].

Таким чином, на нашу думку, головним завданням психологічної підготовки є формування стійкості психіки майбутніх офіцерів до чинників оперативно-службовій обстановки, забезпечення оптимального прояву властивостей і якостей з метою найкращого вирішення поставлених завдань.

Тільки наявність у курсанта, слухача твердих і глибоких знань сприятиме формуванню високопрофесійних і морально-вольових якостей майбутніх офіцерів, старших офіцерів-керівників.

-
1. Про національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII.
 2. Сатторов С.О. Формирование нравственно-профессиональной ориентации курсантов военных вузов Таджикистана в учебно-воспитательном процессе [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://mognovse.ru/hib-formirovanie-nravstvenno-professionalennoj-orientacii-kursa.html>.
 3. Ветераны в духовно-нравственном становлении курсантов [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://kapellan.biz/content/view/7673/>.

Золотоноша Олег Вікторович
перший проректор
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ СВІТОВИХ СТАНДАРТІВ У ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УКРАЇНІ

Діяльність Національної поліції України має спиратися на міжнародно-правові та європейські стандарти поліцейської роботи, набутки світового поліцейського співтовариства. Мова йде про гостру потребу врахування корінних змін, що відбулися в українському соціумі в умовах сьогодення, підвищення ефективності та публічності влади, забезпечення пріоритету прав і свобод людини і громадянина. Сама ж діяльність поліції має відповідати такій системі управління, яка б була найпрацевдатнішою, сприяла становленню України як сучасної, демократичної, європейської держави.

Відповідно до позиції європейського співтовариства, поліція відіграє важливу роль у системі ліберальної демократії, а поліцейська діяльність є громадянською службою і кожен член суспільства чекає від неї корисності і якості служби.

Останні кілька років у Європі простежується чітка тенденція повніше інтегрувати поліцію у громадянське суспільство і наближати її до населення. Ця мета в ряді держав досягається за допомогою розвитку поліції "за місцем проживання". Одним із головних засобів для досягнення цієї мети є наділення поліції статусом органу публічної служби, а не просто органу, що відповідає за застосування закону. Якщо ми не хочемо, щоб це перетворення залишилося виключно лінгвістичним фактором, то розділ "послуг" варто